

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СИЛАБУС
ЛАТИНСЬКА МОВА ТА МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність / освітня програма	222 «Медицина» / ОП «Медицина»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Форма здобуття освіти	Денна
Семестр (семестри)	1-2

Загальна інформація	
Кафедра	Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін
	Завідувач кафедри: Зеленцова С.М. кандидат істор.наук, доцент
	Адреса: м. Київ, вул. Бориспільська 2, кабінет 210
	Сайт кафедри https://sites.google.com/kmu.edu.ua/humanities-and-social-science
Викладач (викладачі)	доцент Кірик Тамара Вікторівна t.kiryk@kmu.edu.ua старший викладач Редько-Шпак Леслава Вікторівна l.redkoshpak@kmu.edu.ua доцент Давиденко Наталія Вікторівна n.davydenko@kmu.edu.ua
Портфоліо викладача	доцент Кірик Тамара Вікторівна https://docs.google.com/presentation/d/1GvDOTo6FiM2JTWtB8jOOqWlhC5sF-Tq/edit#slide=id.p1 старший викладач Редько-Шпак Леслава Вікторівна https://docs.google.com/presentation/d/1t7U2IC1xaufiAji-8vT9JKaylWKcOJVx/edit?slide=id.p1#slide=id.p1 доцент Давиденко Наталія Вікторівна https://docs.google.com/presentation/d/1mTpT58DOG7h30qn0Gx8H9uzH0dK2unYW/edit?slide=id.p1#slide=id.p1
Консультації	Консультації проводяться викладачем кафедри, який закріплений за академічною групою відповідно до розподілу педагогічного навантаження.

Загальна характеристика освітнього компонента	
Анотація	Латинська мова є міжнародною мовою медицини. Сучасна медична термінологія – одна з найбільших і складних терміносистем, що налічує кілька сотень тисяч термінів. Латинська і давньогрецька мови продовжують залишатися основними інтернаціональними джерелами для утворення нових термінів у всіх областях медицини. Знання термінів греко-латинського походження й елементів латинської граматики полегшує здобувачам освіти майбутнім фахівцям-медикам читання і розуміння спеціальної літератури. Предметом вивчення освітнього компонента є комплекс греко-латинських лексичних одиниць, що є основою для побудови анатомічної, гістологічної, клінічної,

	фармацевтичної, хімічної, медико-технічної термінології та граматичні принципи термінотворення.
Мета та цілі	<p>Мета вивчення освітнього компонента «Латинська мова та медична термінологія» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сформувані основи термінологічної компетентності фахівця за спеціальністю «Медицина» – фахової термінологічної грамотності; – сформувані уміння та навички свідомо користуватися медичною термінологією греко-латинського походження; – сформувані загальні уміння використання латинської граматики необхідної для свідомого засвоєння анатоμο-гістологічної номенклатури, оволодіння сучасної медичної термінології; – виробити навички свідомого використання нормативної граматики латинської мови і базової лексики, яка необхідна для роботи за спеціальністю «Медицина»; – розвинути розуміння лінгвістичної системи латинської мови, основних морфологічних категорій, граматичних форм, синтаксичних конструкцій, основних механізмів словотвору; – виховати культуру мислення під час спілкування латиною, організованість і відповідальність, підвищувати пізнавальний інтерес до вивчення латинської мови. <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – навчальна: сформувані основи термінологічної компетентності фахівця за спеціальністю «Медицина» – фахової термінологічної грамотності; – розвивальна: розвинути практичні уміння і навички свідомого засвоєння нормативної граматики латинської мови і базової лексики, яка необхідна для роботи за спеціальністю «Медицина», розвинути зв'язне мовлення, навички критичного мислення, уміння давати оцінку набутим знанням, висловлювати власні судження латиною; – виховна: виховати культуру мислення під час спілкування, пізнавальний інтерес, організованість і відповідальність.
Вид	Обов'язковий освітній компонент.
Передумови (пререквізити) вивчення освітнього компонента	Для успішного опанування освітнього компонента здобувач освіти повинен мати ґрунтовні знання з загальноосвітніх предметів, які вивчаються в межах програми повної загальної середньої освіти зокрема: українська та іноземна мови, біологія, хімія, або під час навчання на програмах рівня фахової передвищої освіти (фаховий молодший бакалавр/молодший спеціаліст тощо): українська та іноземна мови для професійного використання, нормальна анатомія, нормальна фізіологія, хімія, біологія в обсязі, необхідному для розуміння та засвоєння термінів згаданих дисциплін.
Постреквізити вивчення освітнього компонента	Освітній компонент «Латинська мова та медична термінологія» закладає основи для опанування здобувачем освіти наступних освітніх компонентів: анатомія людини, гістологія, цитологія та ембріологія, біологічна хімія, фармакологія, внутрішня медицина, хірургія, клінічні дисципліни та під час формування професійної медичної термінологічної компетентності.
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Інформаційно-технічне забезпечення освітнього компонента передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – наявність персонального комп'ютера або ноутбука для викладача та комп'ютера (смартфона) для здобувачів освіти; – доступ до мережі Інтернет і Wi-Fi; – доступ до університетської електронної пошти (@kmu.edu.ua); – підручники в паперовому та/або електронному форматі; – доступ до науково-метричних баз даних; – доступ до освітнього порталу (силабуси, навчально-методичні матеріали тощо);

	<p>Матеріально-технічне забезпечення освітнього компонента передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – магнітні дошки; – проектори; – навчальні таблиці; – словники; – ілюстративні матеріали. <p>Фахове матеріально-технічне забезпечення освітнього компонента передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – медичні термінологічні словники; – електронні корпуси медичної термінології; – банки тестових завдань медичної латини; – електронні навчально-методичні матеріали кафедри. 			
<p>Методи навчання. Технології навчання. Засоби навчання</p>	<p>Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, проблемно-пошуковий метод, практичний метод (аналіз медичних термінів, робота з рецептами), метод вправ, самостійна робота здобувачів освіти.</p> <p>Технології навчання: компетентісно-орієнтоване навчання, інтерактивне навчання, змішане навчання, цифрові технології (електронні словники, онлайн-платформи), тестові технології (PrExam), кейс-технології (аналіз клінічної термінології); дистанційні та відео-технології: відео-матеріали, онлайн-завдання.</p> <p>Засоби навчання: підручники та навчальні посібники, латинсько-українські та українсько-латинські словники, мультимедійні презентації, навчальні таблиці та схеми, електронні ресурси, тестові завдання, навчальні відеоматеріали.</p>			
<p>Інші вимоги до здобувачів освіти</p>	<p>На навчальних заняттях здобувач освіти має бути одягнений в медичну форму (медичний халат, шапочка);</p> <ul style="list-style-type: none"> – мати чистий одяг та взуття; – мати зачіску з охайним виглядом, акуратно заправленим під медичну шапочку, чисті руки з коротко підстриженими нігтями. <p>У разі змішаної форми навчання, вводяться додаткові правила:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здобувач освіти повинен приєднуватися до занять в охайному одязі; – мати робочий зошит, ноутбук або інший пристрій з підключенням до інтернету (телефон, планшет тощо); – доєднуватись до занять, використовуючи корпоративну електронну адресу. <p>У приміщенні, з якого здобувач освіти приєднується до класу через відеозв'язок має бути достатнє освітлення та відсутні зайві відволікаючі звуки.</p>			
<p>Інформація для осіб з особливими освітніми потребами</p>	<p>При наявності особливих освітніх потреб здобувач освіти до початку вивчення цього освітнього компонента має звернутись до завідувача кафедри Зеленцової Світлани Миколаївни: s.zelentsova@kmu.edu.ua та до деканату відповідного факультету.</p>			
Обсяг освітнього компонента				
Загальний	Лекції	Практичні/лабораторні/ семінарські заняття	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
Академічних годин: 90	-	70	20	Проміжний залік/Залік
Кредитів ЄКТС: 3,0	3,0			
Норми та правила				

Правила відвідування занять

Правила відвідування занять здобувачами освіти регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу у Приватному вищому навчальному закладі «Київський медичний університет».

У разі викладання освітнього компонента з використанням інформаційно-комунікаційних технологій кожен здобувач освіти має підключатися до Google Classroom та Google Meet через корпоративну електронну адресу (з доменом @kmu.edu.ua).

Правила поведінки та активності на заняттях, вимоги до зовнішнього вигляду та одягу

Здобувач освіти зобов'язаний:

- дотримуватись законодавства України, Статуту та Правил внутрішнього розпорядку Університету, вимог з охорони праці, пожежної безпеки та правил безпеки під час воєнного стану <https://kmu.edu.ua/pravila-bezpeki-pid-chas-voynnogo-stanu/>;
- виконувати вимоги навчального плану, графіку навчального процесу;
- систематично оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищувати загальний і культурний рівень;
- у двотижневий термін відпрацьовувати пропущені заняття;
- дбайливо ставитися до власності кафедри та Університету (інвентар, навчальне обладнання, книги, прилади, приміщення), а також до своїх документів (студентського квитка, індивідуального навчального плану тощо);
- дотримуватися норм етики і моралі, не вживати нецензурну лексику, вести себе з честю, утримуватись від дій, які б заважали іншим здобувачам освіти чи працівникам кафедри виконувати свої обов'язки;
- підтримувати чистоту і порядок в приміщеннях та на території кафедри;
- приходити на заняття не пізніше, ніж за 10 хв. до початку;
- знаходитись в Університеті в діловому одязі. На навчальних заняттях здобувач освіти має бути одягнений в медичну форму (медичний халат, хірургічний костюм тощо) та змінне взуття;
- мати чистий одяг та взуття;
- мати зачіску з охайним виглядом, акуратно заправленим під медичну шапочку, чисті руки з коротко підстриженими нігтями. У разі змішаної форми навчання, вводяться додаткові правила:
- здобувач освіти повинен під'єднуватись до занять в охайному одязі;
- у приміщенні, з якого здобувач освіти приєднується до класу через відео зв'язок має бути достатнє освітлення та відсутні зайві відволікаючі звуки.

Дотримання академічної доброчесності для всіх учасників освітнього процесу

Всі учасники освітнього процесу мають дотримуватись Положення про академічну доброчесність у ПВНЗ «Київський медичний університет».

Організація самостійної роботи

Самостійна робота - це вид розумової діяльності, за якої здобувач освіти самостійно (без сторонньої допомоги) опрацьовує навчальний матеріал, тему заняття, вирішує задачу або виконує завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, наукових статей, лекцій і практичних занять.

Теми освітнього компонента для самостійного вивчення, передбачені силабусом, виносяться на підсумковий контроль (іспит) або на останнє семестрове заняття згідно із силабусом, а також можуть опрацьовуватися разом із навчальним матеріалом під час проведення практичних / семінарських занять, зокрема включатися до змісту тестової складової практичного заняття.

Зміст самостійної роботи студентів визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами та забезпечується системою навчально-методичного забезпечення: підручниками, навчальними та методичними посібниками, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи та виконання окремих завдань. Для виконання самостійної роботи студенту також рекомендується відповідна наукова література, періодичні видання та електронні джерела. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студента (контрольні питання, завдання, тести тощо).

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем самостійної роботи, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до теми аудиторних навчальних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

Значна частина часу, яка відводиться на самостійну роботу припадає на підготовку до підсумкового контролю.

Оскарження результатів оцінювання

Здобувач освіти у разі незгоди з оцінкою має право оскаржити результати підсумкового оцінювання шляхом подання відповідної заяви на апеляцію відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Приватному вищому навчальному закладі «Київський медичний університет».

Результати вивчення освітнього компонента (далі - РВОК)

	Код	Назва РВОК
Знання:	ЗН1	Засвоїти знання основ граматики: синтаксичних, морфологічних та лексичних особливостей латинської мови (практичне застосування).
	ЗН2	Знати граматичні категорії латинських частин мови: 1. Іменник. 2. Прикметник. 3. Прислівники і займенники, що вживаються в рецептах та клінічній термінології. 4. Числівники як складова частина термінів-комполітів. 5. Дієслівні форми, що вживаються в рецептурі. 6. Прийменник (вживані з Acc., Abl.).
	ЗН3	Опанувати принципи утворення анатомо-гістологічних термінів латинською мовою. Засвоїти основний лексичний фонд.
	ЗН4	Засвоїти принципи утворення клінічних термінів, діагнозів. Основний лексичний фонд.
	ЗН5	Знати греко-латинські еквіваленти й кінцеві терміоелементи. Основний лексичний фонд.
	ЗН6	Опанувати знання морфологічних способів утворення термінів (префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний).
	ЗН7	Знати основні правила оформлення латинської частини рецепта, історії хвороби пацієнта, назв діагнозів, медичних термінів.
	ЗН8	Опанувати знання з визначення і використання етимологічних характеристик частотних відрізків, які вживаються в назвах лікарських препаратів, назвах діагнозів, медичних термінах.
	ЗН9	Засвоїти знання засобів використання сучасних інформаційних технологій для покращення ефективності опанування латинською мовою.
	ЗН10	Знати види та способи використання сучасних комп'ютерних та інформаційних технологій з метою виконання навчальних та професійних завдань: 1). заповнення електронних форм професійної спрямованості; 2). здійснення перекладу; 3). пошуку навчальної інформації; 4). проведення наукового дослідження.
Вміння:	В1	Використовувати набуті знання на практиці, у професійному спілкуванні.
	В2	Збирати, накопичувати, передавати та аналізувати інформацію з різних джерел.
	В3	Вміти утворювати анатомо-гістологічні терміни латинською мовою.
	В4	Перекладати анатомо-гістологічні терміни з латинської рідною мовою та навпаки.
	В5	Перекладати клінічні терміни та діагнози з латинської рідною мовою та навпаки.
	В6	Користуватися латинською медичною термінологією у професійному спілкуванні.
	В7	Використовувати в письмовій мовленнєвій діяльності анатомо-гістологічні та клінічні терміни.
	В8	Вміти вести ділову документацію латинською мовою.
	В9	Правильно оформлювати латинські частини рецепта, історії хвороби пацієнта, назви діагнозів, медичні терміни.
	В10	Використовувати засоби сучасних інформаційних технологій.
	В11	Аналізувати, структурувати й інтегрувати знання з різних галузей професійної діяльності.

	V12	Користуватися спеціальною літературою та додатковими інформаційними ресурсами під час самостійної роботи.
	V13	Нести особисту відповідальність за результати власної професійної діяльності.
	V14	Дотримуватись загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах.
	V15	Аналізувати, структурувати й інтегрувати знання з різних галузей професійної діяльності.
Практичні навички:	ПН1	Використовувати набуті знання на практиці, у професійному спілкуванні.
	ПН2	Збирати, накопичувати, передавати та аналізувати інформацію з різних джерел.
	ПН3	Утворювати анатомо-гістологічні терміни латинською мовою.
	ПН4	Перекладати анатомо-гістологічні терміни з латинської на рідну мову та навпаки.
	ПН5	Перекладати клінічні терміни та діагнози з латинської на рідну мову та навпаки.
	ПН6	Користуватися латинською медичною термінологією у професійному спілкуванні.
	ПН7	Використовувати в письмовій мовленнєвій діяльності анатомо-гістологічні та клінічні терміни.
	ПН8	Вміти вести ділову документацію латинською мовою.
	ПН9	Правильно оформлювати латинські частини рецепта, історії хвороби пацієнта, назви діагнозів, медичні терміни.
	ПН10	Використовувати засоби сучасних інформаційних технологій.
	ПН11	Аналізувати, структурувати й інтегрувати знання з різних галузей професійної діяльності.
	ПН12	Вміти користуватися спеціальною літературою та додатковими інформаційними ресурсами під час самостійної роботи.
	ПН13	Нести особисту відповідальність за результати власної професійної діяльності.
	ПН14	Дотримуватись загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах.
	ПН15	Аналізувати, структурувати й інтегрувати знання з різних галузей професійної діяльності.

Вклад РВОК до формування загальних (ЗК) та спеціальних компетентностей (СК) відповідно до Освітньої програми (далі ОП)			
Компетентності	Код компетентності	Назва компетентності	РВОК (вказати коди)
Загальні компетентності)	ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗН1-10, В1-9, ПН1-9
	ЗК2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗН1-7, В1-15, ПН1-15
	ЗК3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗН4-7, В13-15, ПН13-15
	ЗК4	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.	ЗН3-5, В1-15, ПН1-15
	ЗК10	Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.	ЗН9-10, В10-12, ПН10-12
	ЗК11	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	ЗН9-10, В10-12, ПН10-12

	ЗК12	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	ЗН1-10, В13-15, ПН13-15
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності)	ФК1	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	ЗН3-5, В11-13, ПН11-13
	ФК16	Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.	ЗН7-10, В1-12, ПН1-12
	ФК21	Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	ЗН1-10, В1-15, ПН1-15
	ФК23	Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.	ЗН9-10, В10-15, ПН10-15
	ФК24	Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.	ЗН10, В13-14, ПН13-14
	ФК25	Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.	ЗН10, В13-14, ПН13-14

Вклад РВОК до програмних результатів навчання (ПРН), визначених у ОП			
Код ПРН	Назва ПРН	Перелік синдромів та симптомів; захворювань; станів; невідкладних станів; досліджень; медичних маніпуляцій, вказаних у додатках (списках) до ОП за наявності списків.	РВОК
ПРН1	Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.	"_"	ЗН3-10, В8-15, ПН8-15
ПРН2	Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.	"_"	ЗН3-5, В1-2, ПН1-2
ПРН3	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.	"_"	ЗН7-10, В9-15, ПН9-15
ПРН21	Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.	"_"	ЗН3-5, В11-13, ПН11-13
ПРН25	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.	"_"	ЗН1-10, В1-15, ПН1-15
Схема організації освітнього компонента			

Практичні		
№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
1 семестр		
1.	Вступ. Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних та приголосних. Дифтонги. Принципи академічної доброчесності та переваги чесного навчання.	2
2.	Фонетика. Довгота і короткість складів. Наголос.	2
3.	Поняття «науковий термін». Структура анатомо-гістологічних термінів.	2
4.	Граматичні категорії іменника. Неузгоджене означення.	2
5.	Морфологічна та синтаксична структура анатомічного терміну.	2
6.	Declinatio prima. Іменники I відміни.	2
7.	Declinatio secunda. Іменники II відміни.	2
8.	Прикметники I-II відміни - I група.	2
9.	Declinatio tertia. III відміна іменників.	2
10.	III відміна іменників. Іменники чоловічого роду.	2
11.	III відміна іменників. Іменники жіночого роду.	2
12.	III відміна іменників. Іменники середнього роду.	2
13.	Особливості відмінювання іменників III відміни.	2
14.	Прикметники III відміни - II група. Дієприкметники теперішнього часу активного стану.	2
15.	Ступені порівняння прикметників.	2
16.	IV-V відміни іменників.	2
17.	Загальна характеристика дієслова. Основні форми дієслова. Визначення дієвідміни. Наказовий спосіб дієслова.	2
18.	Підсумковий контроль №1.	2
2 семестр		
1.	Дієслово. Теперішній час дійсного і умовного способів активного та пасивного станів.	2
2.	Латинська хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, кислот, оксидів, солей, складних ефірів.	2
3.	Словотворчі елементи. Назви рослин у номенклатурі лікарської сировини.	2
4.	Рецепт. Структура рецепта, його латинська частина.	2
5.	Тверді лікарські форми. <i>Formae medicamentorum durae</i> .	2
6.	М'які лікарські форми. <i>Formae medicamentorum molles</i> .	2
7.	Рідкі лікарські форми. <i>Formae medicamentorum liquidae</i> .	2
8.	Вступ до клінічної термінології. Греко-латинські дублети I-II відмін. Кінцеві терміноелементи I відміни.	2
9.	Греко-латинські дублети прикметників I групи. Дієприкметник минулого часу пасивного стану в клінічній термінології.	2
10.	Греко-латинські дублети іменників III відміни чоловічого, жіночого, середнього родів. Терміноелементи III відміни.	2
11.	Греко-латинські дублети прикметників III відміни. Дієприкметники теперішнього часу активного стану в медичній термінології.	2
12.	Словотворення за допомогою суфіксів.	2
13.	Греко-латинські дублети іменників IV-V відмін.	2
14.	Латинські та грецькі префікси. Числівники та прислівники в ролі префіксів.	2
15.	Переклад назв діагнозів.	2
16.	Підготовка до підсумкового контролю №2.	2
17.	Підсумковий контроль №2.	2
Самостійна робота (СР)		
№ п/п	Вид СР	Рекомендовани й розподіл відсотків кількості годин, відведених на СР

1	Підготовка до аудиторних занять (опрацювання теоретичного матеріалу, робота з навчальною літературою, методичними рекомендаціями, робочими зошитами тощо)	40%
2	Тестування на платформі PrExam	10%
3	Підготовка до підсумкового контролю	20%
4	Опрацювання тем освітнього компонента, які передбачені для самостійного вивчення.	30%
Теми освітнього компонента для самостійного вивчення		
№ п/п	Тема	
1	Історія латинської і грецької мов. Фонетика.	
2	Структура рецептурних термінів	
3	Структура діагнозів та їх переклад. Принципи утворення термінів.	
4	Принципи та способи утворення клінічних термінів.	

Використання платформи PrExam при вивченні освітнього компонента

Умови допуску до підсумкового контролю	На кожному практичному занятті здобувач освіти зобов'язаний пройти тестування на освітній платформі PrExam за відповідною темою заняття. Критерій «склав» для тесту за відповідною темою складає 85% правильних відповідей. До підсумкового контролю допускається здобувач освіти який не має пропущених та невідпрацьованих занять та у якого середнє арифметичне оцінок складає не менше, ніж 3.0 (допускається наявність не більше 10% негативних оцінок («2»)) від загальної кількості занять).
Вимоги до роботи на платформі PrExam	Здобувач освіти має бути зареєстрованим користувачем платформи PrExam https://prexam.kmu.edu.ua/ . Платформа використовується для тестування здобувачів освіти з тем освітнього компонента.
Підготовка до першого та другого етапів ЄДКІ: Крок 1; іспит з англійської мови професійного спрямування; Крок 2.	Не передбачено.
Підготовка до другого етапу ЄДКІ: об'єктивний структурований практичний (клінічний) іспиту (ОСП(К)І)	Не передбачено.

Система оцінювання

Оцінювання поточної успішності здобувача освіти здійснюється на кожному занятті шляхом виставлення до журналу академічної успішності оцінки за 4 бальною шкалою (5,4,3,2).

Оцінка за практичне заняття складається з наступних компонентів:

- тестовий контроль на платформі PrExam: 0 або 1 балів, де «склав» - 1 бал, «не склав» – 0 балів;
- теоретична частина: 0, 1, 2 балів;
- практична частина: 0, 1, 2 балів.

Рекомендований регламент проведення та критерії оцінювання поточної успішності

Теоретична частина		Практична частина (виконання практичних завдань, робота з робочим зошитом)		Тестовий контроль	
Бал	Дескриптор	Бал	Дескриптор	Бал	Дескриптор
2	Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом і термінологією. Правильно та змістовно висловлює свої думки, дає вичерпні точні відповіді на поставлені запитання	2	Безпомилково виконує практичні навички, маніпуляції, розв'язує поставлені задачі.	1	Тестові завдання складені на 85-100%

1	Здобувач освіти має ґрунтовні знання, вмiє застосовувати їх на практицi, але допускає неточностi, окремi помилки у формулюваннi вiдповiдей. Не може викласти думку, але на запитання з пiдказками вiдповiдає правильно.	1	Пiд час виконання практичних навичок, манiпуляцiй, розв'язування поставлених задач допускає помилки.		
0	Здобувач освіти має прогалини в знаннях з теми. Замiсть чiткого змiстовного визначення пояснює матерiал на побутовому рiвнi. Не наводить приклади.	0	Пiд час виконання практичних навичок, манiпуляцiй, розв'язування поставлених задач допускає значнi та критичнi помилки.	0	Тестовi завдання складенi менше нiж на 85%

Форма контролю «Промiжний залiк»:

Якщо освітній компонент вивчається упродовж декількох семестрів, то всі семестри, окрім останнього завершується формою контролю – «Проміжний залік» (вивчення освітнього компонента продовжитьсЯ в наступних семестрах), тоді підраховується середнє арифметичне з оцінок за кожне заняття, і конвертується у 200-бальну шкалу, після чого результат фіксується в журналі академічної успішності. У відомості обліку успішності проставляється запис: «зараховано» (або «не зараховано») та набрані здобувачем освіти бали за 200-бальною шкалою. «Зараховано» виставляється здобувачу освіти, який не має пропущених та невідпрацьованих занять та у якого середнє арифметичне оцінок за поточну успішність не менше, ніж 3.0 (допускається наявність не більше 10% негативних оцінок («2») від загальної кількості занять), що відповідає 120 балам згідно 200-бальної шкали. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин, кредитів та оцінкою за освітній компонент. В індивідуальний навчальний план та відомість викладач вносить оцінку у день складання проміжного заліку. «Не зараховано» виставляється здобувачу освіти, який має невідпрацьовані пропущені заняття та/або середнє арифметичне всіх оцінок за кожне заняття менше ніж 3,0. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин (кредитів), набраних балів.

Оцінювання	Складові	Середнє арифметичне з оцінок за кожне заняття	Конвертація у 200-бальну шкалу*	Зараховано/Не зараховано
Поточна успішність	Аудиторні заняття (лабораторні, семінарські, практичні заняття, самостійна робота)	5,0	200	Зараховано
		4.0-4.99	160-199	Зараховано
		3.0-3.99	120-159	Зараховано
		0-2.99	0-119	Не зараховано

*відповідно до таблиці «Шкала перерахунку оцінок за поточну успішність за чотирибальною системою у 200-бальну систему оцінювання для освітніх компонентів, що закінчуються проміжним заліком/заліком»

Форма контролю «Залік» (освітній компонент вивчається протягом декількох семестрів семестру):

Якщо освітній компонент вивчається протягом декількох семестрів і завершується формою контролю – «залік», тоді підраховується середнє арифметичне з оцінок за кожний проміжний залік попередніх семестрів та останнього семестру і конвертується у 200-бальну шкалу та в оцінку ECTS, в яких вивчається освітній компонент, після чого результат фіксується в журналі академічної успішності. У відомості обліку успішності (останній семестр вивчення освітнього компонента) проставляються набрані здобувачем освіти бали за 200-бальною системою оцінювання та оцінка в системі ECTS, загальна кількість годин за освітній компонент (всі семестри вивчення) та семестри в яких вивчався освітній компонент. Оцінка A, B, C, D, E виставляється здобувачу освіти, який не має пропущених та невідпрацьованих занять та у якого середнє арифметичне оцінок за поточну успішність не менше, ніж 3.0 (допускається наявність не більше 10% негативних оцінок («2») від загальної кількості занять), що відповідає 120 балам згідно 200-бальної шкали. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин, кредитів та оцінкою за освітній компонент за шкалою ECTS. В відомість викладач вносить оцінку у день складання заліку.

Fx* - виставляється здобувачу освіти якщо:

- кількість «нб» (з неповажної причини) або «2» НЕ перевищує 50% від загальної кількості оцінок за поточну успішність;
- якщо здобувач освіти не склав іспит (отримав менше 50 балів).

F** - виставляється здобувачу освіти якщо:
 – кількість «нб» (з неповажної причини) або «2» - 50% та більше від загальної кількості оцінок за поточну успішність;
 – якщо здобувач освіти тричі не склав підсумковий контроль.
 Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин (кредитів), набраних балів.

Оцінювання	Складові	Середнє арифметичне з оцінок за кожне заняття всіх семестрів	Конвертація у 200-бальну шкалу	Оцінка ECTS з освітнього компонента
Поточна успішність	Аудиторні заняття (лабораторні, семінарські, практичні заняття, самостійна робота)	5	200	A (зараховано)
		4.0-4.99	160-199	B, C (зараховано)
		3.0-3.99	120-159	D, E (зараховано)
		0-2.99	0-119	Fx, F (не зараховано)

*відповідно до таблиці «Шкала перерахунку оцінок за поточну успішність за чотирибальною системою у 200-бальну систему оцінювання для освітніх компонентів, що закінчуються проміжним заліком/заліком»

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача вищої освіти.

Бали за індивідуальну роботу (завдання) зараховуються здобувачу освіти лише за умови успішного виконання, захисту, оприлюднення та документального підтвердження виконаної роботи. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значимості, але становить не більше 12 балів (Визначено Положенням про організацію освітнього процесу), які додаються до підсумкової оцінки з освітнього компонента за рішенням завідувача кафедри. При цьому, максимальна сума балів, яку може отримати здобувач освіти за освітній компонент, не перевищує 200 балів. Індивідуальні бали за різні види діяльності не додаються і не сумуються.

Оцінювання	Складові	Середнє арифметичне з оцінок за кожне заняття	Конвертація у 200-бальну шкалу	Оцінка з освітнього компонента за 200-бальною шкалою
Поточна успішність	Аудиторні заняття (лабораторні, семінарські, практичні заняття, самостійна робота)	5	120	0-120
		4.0-4.99	96-119	
		3.0-3.99	72-95	
		0-2.99	0-71	
Іспит	Екзаменаційне тестування на платформі PrExam	-	0-30	0-80
	Оцінювання рівня теоретичної підготовки	-	0-30	
	Оцінювання рівня практичної підготовки	-	0-20	
Загальна підсумкова оцінка за освітній компонент				0-200

Система оцінювання / Grading system

Бали за шкалою Університету / University grading scale	Оцінка ECTS / ECTS grade	Дескриптор / Descriptor	Зарахування кредитів / Awarding of credits
180 - 200	A	Відмінно / Excellent	Зараховано / Passed
170 - 179	B	Дуже добре / Very Good	
160 - 169	C	Добре / Good	
141 - 159	D	Задовільно / Satisfactory	
120 - 140	E	Достатньо / Sufficiently	
100 - 119	Fx	Незадовільно - з можливістю повторного складання підсумкового контролю / Unsatisfactory with possible re-passing of final assessment	Не зараховано / Failed

1 - 99	F	Незадовільно - з обов'язковим повторним вивченням дисципліни / Unsatisfactory with the mandatory repeated study of discipline	
--------	---	---	--

Інформаційні ресурси			
Основна література		<p>Смольська Л.Ю. Латинська мова: підручник – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 472с. https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1LPU9-0aQPr7SKlmdQTUdfGzpjXxVOH4C</p>	
Допоміжна література		<ol style="list-style-type: none"> 1. Беляєва, В. Г. Синиця, Л. Ю. Смольська, М. І. Гуцол; за заг. ред. О. М. Беляєвої. – К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 496 с. 2. Смольська Л.Ю., Кісельова О.Г. Латинська мова та основи медичної термінології: Підручник К: ВСВ “Медицина” 2016 – 472 с. 3. Закалюжний М.М., Панасюк Г.Б. Латинська мова та основи медичної термінології. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2021. – 434с. 4. Світлична Є. І., Толок І. О. Латинська мова. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с. 5. Козовик І.Я., Шипайло Л.Д. Латинська мова.: Підручник. – 2-ге вид. перероб. – К.: Вища школа, 1993. – 248с. 6. Yuliia Lysanets, Olena Bieliaieva, Olena Uvarkina, Tamara Kiryk. Words from the wards: Paronyms in medical article titles. Wiadomości Lekarskie Medical Advances, 2025. Volume LXXVIII, Issue 12. P. 2786-2800. 7. Davydenko, N. (2021). Терміни комерційного права у латинськомовній документації XVI–XVII століть. <i>Studia Linguistica</i>, 19, 50–62. 8. Davydenko, N. (2022). Терміни на позначення соціально-правового статусу латинськомовної документації українського походження (XVI–XVII ст.). <i>Advanced Linguistics</i>, 9, 13–22. 9. Davydenko, N., Mukhanova, O., & Shepelieva, O. (2023). Особливості освіти на східно-слов'янській території у XVI–XVII століттях. <i>Advanced Linguistics</i>, 11, 129–138. 10. Davydenko, N. (2024). Origins and development of Latin magical literature in Medieval Europe: The phenomenon of Picatrix. In <i>Current trends in scientific research development</i> (pp. 609–612). 12. Davydenko, N. (2021). Англomовна медична термінологія: аналіз, становлення та особливості. In <i>III Міжнародна науково-практична конференція</i> (pp. 334–338). 13. Fedorenko, S., Anoshkova, T., Reipolska, O., & Davydenko, N. (2025). Impact of integrating videos on personal potential and discussion-oriented flipped classrooms on students' motivation in a professional English course. <i>Arab World English Journal</i>, 16(1), 207–220. 14. Lichman, L., Kositska, O., & Davydenko, N. (2025). Language education polymorphism: Foreign language competence in medical education. <i>Internauka</i>, 5. Lichman, L. Yu., Mykhailenko, L. A., & Davydenko, N. V. (2025). European integration: Enhancing physicians' language competence. In <i>Innovations in education and science in the context of European integration</i> (Vol. 1, pp. 350–366). Baltija Publishing. 	
Перелік питань до підсумкового контролю (теоретична та практична складова)		<p>https://docs.google.com/document/d/1R1StMBq4kyBW2HyUIRcah3zj10SPbRB2/edit</p>	
Корисні посилання		<ol style="list-style-type: none"> Міністерство освіти України. Режим доступу до Веб-сторінки: http://mon.gov.ua Міністерство освіти і науки України. Режим доступу: http://mon.gov.ua/activity/education/vishha/baza.html 	

	<p>3. Міністерство охорони здоров'я. Режим доступу до Веб-сторінки: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/</p> <p>4. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – http://www.unideusto.org/tuningeu/</p>
Методичні рекомендації для підготовки до занять	<p>Методичні вказівки для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти 1 курсу 1 семестру з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія». (2025). Київ: ПВНЗ «КМУ». 137 с.</p> <p>Методичні вказівки для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти 1 курсу 2 семестру з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія». (2025). Київ: ПВНЗ «КМУ». 154 с.</p>
Конспекти (презентації) лекцій	Не передбачено.
Спілки та об'єднання за профілем (стейкхолдери)	-
Міжнародні ресурси (стейкхолдери)	<p>http://www.thelatinlibrary.com</p> <p>http://www.cambridgescp.com</p>
Зворотний зв'язок	Завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін: кандидат історичних наук, доцент Зеленцова Світлана Миколаївна s.zelentsova@kmu.edu.ua

Силабус обговорено та затверджено на засіданні кафедри від «27» серпня 2025 р. (протокол №1)